

Perhonjoen kunnostaminen: selvitys- ja suunnitelmavaihe -hankkeen käynnistäminen

Kaustisen seutukunnan johtoryhmä 19.02.2026 § 8
65/00.01.05/2025

Valmistelija

kehittämisjohtaja Petri Jylhä, p. 050 551 3030

Perhonjoki on ekologisesti, kulttuurihistoriallisesti ja virkistyskäytön kannalta arvokas vesistö Keski-Pohjanmaalla. Kalakantojen osalta Perhonjoki on tunnettu monipuolisesta lajistosta. Sen kunnostaminen ja vaelluskalojen elinkierron palauttaminen tukevat luonnon monimuotoisuutta, vesienhoidon tavoitteita sekä alueen elinvoimaa kalastus- ja luontomatkailun kehittymisen kautta. Perhonjoen ekologinen tila vaihtelee: latvaosissa on säilynyt arvokkaita virtavesiluontokohteita, mutta alajuoksulla ja sivujoissa esiintyy happamuusongelmia, jotka johtuvat kuivatuihin sulfaattimaista. Vesistöä kuormittavat myös maatalous, turvetuotanto, metsätalous ja turkistarhaus. Joen uomaa on perattu ja padottu tulvasuojelun ja voimatalouden tarpeisiin, mikä on heikentänyt sen luonnontilaa ja vaelluskalojen elinolosuhteita. Joessa on kaksi voimalaitosta (Pirttikoski ja Kaitfors), jotka muodostavat nousuesteit.

Perhonjoen kunnostaminen on tärkeää useista syistä, jotka liittyvät ekologiseen tilaan, vaelluskalojen elinkierron palauttamiseen, vesienhoidon tavoitteisiin ja alueen elinvoimaan. Perhonjokeen on laadittu useita suunnitelmia ja toteutettu monia kunnostustoimenpiteitä menneiden vuosikymmenien aikana. Suunnitelmat ovat osin vanhentuneita ja tieto on hajanaista. Keskeinen tarve on päivittää suunnitelmat ajan tasalle sekä muodostaa Perhonjoen tilanteesta ja kunnostustarpeista koko joen kattava yhtenäinen näkemys ja suunnitelma.

Keski-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö on kokouksessaan 6.2.2025 § 14 puoltanut Perhonjoen kunnostaminen: selvitys- ja suunnitelmavaihe -hankkeen rahoittamista Oikeuden mukaisen siirtymän Suomi (JTF) -rahastosta. Kaustisen seutukunta on hakenut hankkeelle rahoitusta Keski-Pohjanmaan liitolta yhteensä 109.609 euroa. Hankkeen kokonaisbudjetti on 137.010 euroa ja toteutusaika 1.5.2026-31.10.2027. Seutukunnan johtoryhmä on päättänyt rahoituksen hakemisesta 2.9.2025 § 48.

Hanke ei ole Kaustisen seutukunnan vuoden 2025 talousarviossa, joten seutuvaltuuston tulee hyväksyä hanke toteutettavaksi eli käynnistää hanke.

1. OHJAUSRYHMÄ

Rahoittajan ohjeistuksen mukaan tuen saajan on asetettava hankkeen ohjausta ja seuranta varten ohjausryhmä. Hankkeen ohjausryhmän suunniteltu kokoonpano on seuraava:

- Toteutusalueen kunnat: Kaustinen, Kokkola, Perho ja Veteli
- Laajan vesistöalueen kuntien edustajat: Halsua, Kruunupyä
- ELY-keskus (vesistöjen kunnostaminen ja suojele)
- Keski-Pohjanmaan liitto
- Kaustisen seutukunta
- Vesistöalueen osakaskuntien edustus
- Pro Perhonjoki ry
- Kalatalousalue

2. HENKILÖSTÖ

Hankkeelle on resursoitu kokoaikainen projektipäällikkö, rekrytointi toteutetaan julkisella haulla.

3. TOIMINTASUUNNITELMA

Hankkeen tavoitteena on aikaansaada Perhonjoen kattava toteuttamiskelpoinen kunnostamissuunnitelma. Hankkeen epäsuorina ja välillisinä tavoitteina ovat vaelluskaloille sopivien lisääntymisalueiden kunnostaminen, vaelluskalojen luontaisen lisääntymisen mahdollistaminen ja virkistyskäytön ja kalastuksen lisääntyminen.

4. TALOUSSUUNNITELMA

Hankkeen toteuttamisaika 1.5.2026 - 31.10.2027.

Kustannussuunnitelma	2026	2027	Yhteensä
Henkilöstökulut	43 495	54 369	97 865
Yleiskulut, flat rate 40%	17 398	21 748	39 146
Yhteensä	60 894	76 117	137 010

Rahoitussuunnitelma	2026	2027	Yhteensä
K-P liitto/JTF 80 %	48 715	60 894	109 609
Kuntarahoitus 20 %	12 178	15 223	27 401
-omarahoitus 11 %	6 698	8 373	15 071
- omarah. Kaustinen 4,5 %	2 740	3 425	6 165
- omarah. Veteli 4,5 %	2 740	3 425	6 165
- omarah. Halsua 2,0 %	1 218	1 522	2 740
-kuntarah. ulkopuolinen 9 %	5 480	6 850	12 330
- Kokkola 4,5 %	2 740	3 425	6 165
- Perho 4,5 %	2 740	3 425	6 165
Yhteensä	60 893	76 117	137 010

Esittelijä

kehittämisohtaja Petri Jylhä

Päätösehdotus

1. OHJAUSRYHMÄ

Merkitään tiedoksi.

Seutukunnan edustajaksi ohjausryhmään nimetään kehittämisohtaja ja varalle aluekehittäjä.

Johtoryhmä nimeää seutukunnan kuntien edustajat.

2. HENKILÖSTÖ

Merkitään tiedoksi.

3. TOIMINTASUUNNITELMA

Johtoryhmä esittää seutuvaltuustolle, että se hyväksyy hankkeen toimintasuunnitelman.

4. TALOUSSUUNNITELMA

Johtoryhmä hyväksyy kuntarahoituksen jakoperusteen.

Johtoryhmä esittää seutuvaltuustolle, että se hyväksyy hankkeen taloussuunnitelman. Hanke toteutetaan rahoituspäätöksen mukaisin ehdoin.

5. LASKUJEN HYVÄKSYMINEN JA MAKSATUSHAKEMUKSET

Johtoryhmä esittää seutuvaltuustolle, että se päättää, että hankkeen laskut asiatarkastaa projektipäällikkö tai hallintopäällikkö ja hyväksyy kehittämisohtaja tai hallintopäällikkö. Maksatushakemuksen allekirjoittaa kehittämisohtaja tai hallintopäällikkö tai Lestijärven kunnanjohtaja.

Päätös

1. Merkittiin tiedoksi. Seutukunnan kuntien edustajiksi ohjausryhmään valittiin hankealueen (Halsua, Kaustinen, Veteli) kunnanjohtajat. 2. Merkittiin tiedoksi. 3., 4. ja 5. Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.